

# Instytut Pamięci Narodowej - Warszawa

<https://warszawa.ipn.gov.pl/waw/aktualnosci/165239,Znicze-pamieci-w-godzinie-smierci-rotmistrza-Witolda-Pileckiego-25-maja-2022.html>  
24.04.2024, 16:39

## Znicze pamięci w godzinę śmierci rotmistrza Witolda Pileckiego - 25 maja 2022

**25 maja 2022 r. o 21.30 - w godzinę śmierci rtm. Witolda Pileckiego, zamordowanego z wyroku komunistycznego sądu w więzieniu na warszawskim Mokotowie - w całym kraju zapłoną znicze pamięci. W ponad 20 miastach i miejscowościach przedstawiciele IPN oddadzą hołd rtm. Witoldowi Pileckiemu, zamordowanemu przed 74 laty w mokotowskim więzieniu.**

25 maja 1948 r. o godz. 21.30 komuniści zabili jednego z najdzielniejszych obrońców Niepodległej. Żołnierza Armii Krajowej, organizatora ruchu oporu w niemieckim obozie koncentracyjnym KL Auschwitz, uczestnika powstania warszawskiego.

### Rotmistrz Witold Pilecki

Służbę Polsce rozpoczął w czasie wojny z bolszewikami w 1920 r. Walczył podczas kampanii wrześniowej 1939 r., a następnie w strukturach Polskiego Państwa Podziemnego. W 1940 r., wykonując misję zleconą przez dowództwo ZWZ, dobrowolnie poddał się aresztowaniu i wywózce do niemieckiego obozu koncentracyjnego KL Auschwitz, by zdobyć informacje o zbrodniach Niemców i zorganizować konspirację niepodległościową. Na skutek zagrożenia dekonspiracją podjął decyzję o ucieczce, którą udało mu się szczęśliwie przeprowadzić.

W 1944 r. walczył w powstaniu warszawskim, w zgrupowaniu Chrobry II. Od 1945 r. służył w 2. Korpusie Polskim we Włoszech, skąd - decyzją gen. Władysława Andersa - wrócił do Polski, by odtworzyć rozbite po działaniach wojennych struktury wywiadowcze, działające dla Rządu RP na Uchodźstwie. Został aresztowany w maju 1947 r., osadzony w areszcie śledczym przy ul. Rakowieckiej w Warszawie i poddany okrutnemu śledztwu. Mimo tortur do końca zachował żołnierską postawę. Pozostał wierny dewizie: Bóg, Honor, Ojczyzna.



Znicze pamięci w godzinę śmierci rotmistrza Witolda Pileckiego - 25 maja 2022

Pokazowy proces przed komunistycznym sądem trwał dwa tygodnie. Rtm. Pilecki i jego podwładni zostali skazani za „szpiegostwo”. Orzeczono trzy kary śmierci i kilka długoletniego więzienia. Ostatecznie Tadeuszowi Płużańskiemu i Marii Szelałowskiej kary śmierci zamieniono na dożywotnie więzienie. Rtm. Pilecki został zamordowany strzałem w potylicę, wieczorem 25 maja 1948 r. Ciało złożono w nieoznaczonym miejscu na warszawskich Powązkach.

Przed II wojną światową Witold Pilecki gospodarował w rodzinnym majątku w Sukurczach. Organizował pomoc społeczną, kółka rolnicze i kursy przysposobienia wojskowego. Założył rodzinę. Rozwijał zdolności artystyczne: rysował, malował, pisał wiersze...

Do 1989 r. wszelkie informacje o dokonaniach i losie Witolda Pileckiego podlegały w PRL ścisłej cenzurze. W lipcu 2006 r. prezydent Lech Kaczyński, w uznaniu zasług Witolda Pileckiego i jego oddania sprawom ojczyzny, odznaczył go pośmiertnie Orderem Orła Białego. W 2013 r. został pośmiertnie awansowany na pułkownika.

25 maja 2022 r. o godz. 21.30 w wielu miastach i miejscowościach zapłonęły znicze ku czci rtm. Pileckiego.

## Znicze pamięci w całym kraju

- **Alwernia** (woj. małopolskie), tablica pamiątkowa w klasztorze OO. Bernardynów
- **Bełchatów**, ul. rtm. Witolda Pileckiego 4 – pod tablicą pamiątkową
- **Białystok**, [Kino Ton na Rynku Kościuszki 2 – tablica poświęcona zamordowanym żołnierzom podziemia antykomunistycznego](#)
- **Białystok**, [XI Liceum Ogólnokształcące im. rtm. Witolda Pileckiego przy ul. A. Grottgera 9, w którym znajduje się miejsce upamiętnienia patrona szkoły](#)
- **Bochnia** (woj. małopolskie), [Rynek 2 – tablica pamięci](#)
- **Brzeziny** (Łódź), tablica na mogile wojennej z września 1939 r. na cm. katolickim
- **Częstochowa**, [al. Wolności 33 – tablica poświęcona rtm. Witoldowi Pileckiemu](#),
- **Gdańsk**, [pomnik rtm. Witolda Pileckiego obok Muzeum II Wojny Światowej](#)
- **Głucholazy**, Liceum Ogólnokształcące przy pomniku Bohaterów Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej na skwerze przy ul. Jana Pawła II
- **Gorzów Wielkopolski**, [pomnik rtm. Witolda Pileckiego](#)
- **Gryfino** (woj. zachodniopomorskie), [mural poświęcony rtm. Witoldowi Pileckiemu](#)
- **Inowrocław**, ul. rtm. Witolda Pileckiego
- **Jodłówka** (woj. małopolskie), [tablica pamięci rtm. Witolda Pileckiego w Publicznej Szkole Podstawowej im. Rotmistrza Witolda Pileckiego](#)
- **Katowice**, [tablica poświęcona rtm. Witoldowi Pileckiemu na skwerze im. rtm. Witolda Pileckiego](#)

- **Kierz Niedźwiedzi** (woj. świętokrzyskie), tablica pamiątkowa przed budynkiem Szkoły Podstawowej im. rtm. Witolda Pileckiego
- **Koszalin**, [pomnik rtm. Witolda Pileckiego przy ul. Pileckiego 8 \(godz. 21.30\) oraz symboliczny grób na cmentarzu komunalnym przy ul. Gnieźnieńskiej 44, kwatery 45-53, rząd 9, nr grobu 32](#)
- **Koszalin**, pomnik rtm. Witolda Pileckiego przy ul. Rotmistrza Witolda Pileckiego 8
- **Kraków**, [pod popiersiem rtm. Witolda Pileckiego w Galerii Wielkich Polaków XX wieku w parku Jordana](#)
- **Krasocin**, (woj. świętokrzyskie), pod tablicą pamiątkową znajdującą się w budynku Zespołu Placówek Oświatowych im. rtm. Witolda Pileckiego
- **Lublin**, na dziedzińcu Zamku Lubelskiego
- **Namysłów**, ZSP w Jastrzębiu przy rondzie Witolda Pileckiego
- **Nielepice** (woj. małopolskie), [Park im. rtm. Witolda Pileckiego](#)
- **Nowy Wiśnicz** (woj. małopolskie), Dworek w Koryznówce
- **Olsztynek**, [tablica pamięci przy Szkole Podstawowej nr 2 im. rtm. Witolda Pileckiego przy ul. Ostródzkiej 2](#)
- **Opole**, przy pomniku Żołnierzy Wyklętych
- **Oświęcim**, [pomnik przy Małopolskiej Uczelni Państwowej im. rtm. Witolda Pileckiego](#)
- **Połczyn Zdrój** (woj. zachodniopomorskie), [tablica na skwerze przy ul. 5 Marca, nieopodal Kościoła Niepokalanego Poczęcia NMP](#)
- **Poznań**, [w podcieniach dziedzińca klasztoru dominikanów, pod tablicą upamiętniającą rtm. Witolda Pileckiego](#)
- **Radom**, skwer przy ul. rtm. Witolda Pileckiego w Radomiu
- **Radom**, pod tablicą upamiętniającą rtm. Witolda Pileckiego umieszczoną na budynku Zespołu Szkół Samochodowych
- **Rzeszów**, [tablica informacyjna poświęcona bohaterskiemu Rotmistrzowi przy Rondzie im. rtm. Witolda Pileckiego \(uroczystość odsłonięcia\)](#)
- **Szczecin**, [Technikum Ekonomicznego im. rtm. Witolda Pileckiego](#)
- **Śrem** (woj. wielkopolskie), [pomnik rtm. Witolda Pileckiego](#)
- **Tomaszów Mazowiecki**, [ul. Farbiarska 20/24 – tablica na Powiatowym Centrum Animacji Społecznej](#)
- **Warszawa**, [składanie kwiatów i zapalanie zniczy pod ścianą śmierci Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL, koncert w hołdzie Rotmistrzowi](#)
- **Warszawa**, [symboliczny grób rtm. Pileckiego w Panteonie Żołnierzy Polski Walczącej na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach](#)

- [Warszawa](#), pomnik rtm. Witolda Pileckiego przy Alei Wojska Polskiego na warszawskim Żoliborzu
- **Wieluń** (woj. łódzkie), przy popiersiu w parku im. rtm. Witolda Pileckiego
- **Wrocław**, pomnik rtm. Witolda Pileckiego, który znajduje się przy promenadzie Staromiejskiej
- [Zator](#) (woj. małopolskie), [Wielozawodowy Zespół Szkół im. rtm. Witolda Pileckiego w Zatorze o godz 12.00](#)
- [Żytnów](#) (woj. podkarpackie), [Szkoła Podstawowa im. rtm. Witolda Pileckiego – tablica upamiętniająca bohatera](#)

## **Witold Pilecki. Biograficzna wystawa elementarna**

# Witold Pilecki



INSTYTUT  
PAMIĘCI  
NARODOWEJ

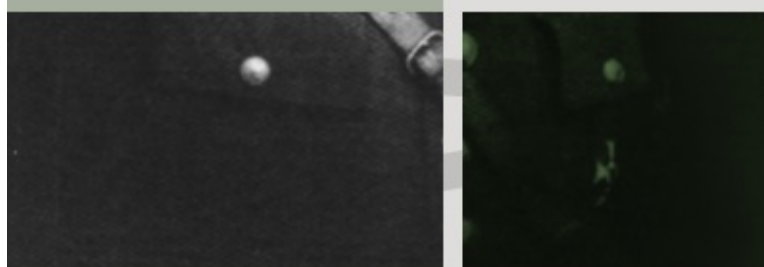
BIOGRAFIE  
WYSTAWY  
ELEMENTARNE

# Rotmistrz Witold Pilecki



**W**itold Pilecki to jeden z najdzielniejszych bohaterów II wojny światowej. Pochodził z rodziny szlacheckiej herbu Leliwa. Jego dziad Józef Pilecki został zesłany na Syberię za udział w powstaniu styczniowym, a majątek rodziny na Nowogródczyźnie uległ częściowej konfiskacie. Witold Pilecki przyszedł na świat 13 maja 1901 r. w Ołońcu w Rosji, gdzie jego ojciec Julian był leśniczym. W 1910 r. wraz z matką i rodzeństwem zamieszkał w Wilnie.

← Portret w mundurze  
📁 Zbiory Rodziny Pileckich



INSTYTUT  
PAMIĘCI  
NARODOWEJ



1918

# Wileński harcerz

Młody Witold wychowywał się w Wilnie, gdzie jako uczeń gimnazjum im. Joachima Lelewela związał się z ruchem harcerskim. W 1914 r. wstępuje do zakonspirowanego Związku Harcerstwa Polskiego. 20 grudnia 1918 r. wspólnie z grupą harcerzy zaciągnął się do oddziałów Samoobrony Wileńskiej, które w noc sylwestrową 1918 r. przejęły władzę w mieście. Bronił Wilna przed nacierającą armią bolszewicką. W 1919 r. założył 8. Wileńską Drużynę Harcerską. Jego przygoda z harcerstwem trwała do 1923 r.



↑ Krzyż harcerski  
📍 ze zbiorów Tomasz Sikorского

↑ Witold Pilecki jako harcerz (pierwszy z prawej), miasto Orzeł n. Okaj (Rosja), 1917 r.  
📍 Zbiory Rodziny Pileckich



↑ Zaświadczenie o działalności harcerskiej Witolda Pileckiego  
📍 CAW



INSTYTUT  
PAMIĘCI  
NARODOWEJ

[Rotmistrz Witold Pilecki. Serwis specjalny IPN](#)